

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1385: Η Πορτογαλία διασφαλίζει την ανεξαρτησία της, νικώντας στη μάχη της Αλζουμπαρότα το στρατό του ισπανού βασιλιά Ιωάννη Α'.

1846: Ο αμερικανός συγγραφέας Χένρι Ντέιβιντ Θόροου φυλακίζεται, επειδή αρνείται να πληρώσει φόρο για λόγους ιδεολογίας.

1922: Κατά τη διάρκεια της Μικρασιατικής Εκστρατείας, οι επιθετικές κινήσεις των Τούρκων εξαναγκάζουν την ελληνική Στρατιά να αρχίσει να συμπίπτει, με συνέπεια την κατάρρευση του Μετώπου.

1949: Οι Δυτικογερμανοί ψηφίζουν για πρώτη φορά μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Στη θέση του καγκελάρου εκλέγεται ο Κόνραντ Αντενάουερ.

1974: Εκδηλώνεται στην Κύπρο ο δεύτερος «Αττίλας», με την προώθηση των τουρκικών δυνάμεων στη σημερινή γραμμή αντιπαράθεσης, μετά τον «τορπιλισμό» από τους Τούρκους των ειρηνευτικών συνομιλιών της Γενεύης. Σε ένδειξη διαμαρτυρίας, η Ελλάδα αποσύρει τις δυνάμεις της από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ.

1980: Ο ηλεκτρολόγος Λεχ Βαλέσα ηγείται των απεργιών στα ναυπηγία του Γκντανσκ της Πολωνίας, προκαλώντας το κομμουνιστικό καθεστώς της χώρας.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1851: Γιαννούλης Χαλεπάς, διακεκριμένος γλύπτης από την Τήνο. (Θαν. 15/9/1938)

1879: Γεώργιος Κονδύλης, στρατιωτικός και πολιτικός. (Θαν. 1/2/1936)

1908: Μάνος Κατράκης, Έλληνας ηθοποιός. (Θαν. 2/9/1984)

ΘΑΝΑΤΟΙ

1951: Ουίλιαμ Ράντολφ Χιρστ, αμερικανός μεγαλοεκδότης, που ενέπνευσε τον Όρσον Ουέλς στην ταινία του Πολίτης Κέιν. (Γεν. 29/4/1863)

1954: Νίκος Πλουμπίδης, στέλεχος του ΚΚΕ, που εκτελέστηκε για κομμουνιστική δράση. (Γεν. 1902)

1956: Μπέρτολτ Μπρεχτ, γερμανός δραματουργός. (Όπερα της Πεντάρας, Ο κύκλος με την κιμωλία, Μάνα Κουράγιο, Η ζωή του Γαλιλαίου) (Γεν. 10/2/1898)

Γεώργιος Κονδύλης

(1879 – 1936)

Στρατιωτικός και πολιτικός, που διεδραμάτισε πρωτεύοντα ρόλο στα πολιτικά πράγματα της χώρας κατά τη διάρκεια του Μεσοπολέμου. Γεννήθηκε 14 Αυγούστου 1879 στον Προυσό Ευρυτανίας και στα 18 του χρόνια κατατάχθηκε ως εθελοντής στο στρατό. Συμμετείχε στην Κρητική Επανάσταση (1896), στον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο (1897) και τον Μακεδονικό Αγώνα (1904-1908) ως οπλαρχηγός. Το 1910 ονομάζεται ανθυπολοχαγός και συμμετέχει με το βαθμό του υπολοχαγού στους Βαλκανικούς Πολέμους, προαχθείς κατ'εκλογήν μετά το τέλος τους στο βαθμό του Λοχαγού. Το 1915 τοποθετείται ως αξιωματικός επιτελείου της 6ης Μεραρχίας, λόγω των εξαιρετικών ικανοτήτων που επέδειξε στα πεδία των μαχών. Σπάνια περίπτωση για έναν αξιωματικό που δεν είχε αποφοιτήσει από την Ευελπίδων.

Ο Κονδύλης ήταν θερμός οπαδός του Ελευθέρου Βενιζέλου και κατά τη διάρκεια του κινήματος της Εθνικής Άμυνας στάθηκε πιστά στο πλευρό του, προαχθείς σε ταγματάρχη. Ως διοικητής τάγματος διακρίθηκε σε πολλές μάχες του Βαλκανικού Μετώπου κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και έλαβε κατ'εκλογήν τον βαθμό του αντισυνταγματάρχη. Το 1918 συμμετείχε στο ελληνικό εκστρατευτικό σώμα, που εστάλη στην Ουκρανία για την καταπολέμηση των Μπολσεβίκων και προήχθη και πάλι κατ'εκλογήν στο βαθμό του συνταγματάρχη.

Ο Κονδύλης συμμετείχε στη Μικρασιατική Εκστρατεία, αλλά μετά τις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου 1920, που έφερε στην εξουσία τις αντιβενιζελικές δυνάμεις, κατέφυγε στην Κωνσταντινούπολη, όπου ηγήθηκε κινήσεως για την ανατροπή της υφισταμένης καταστάσεως στην Ελλάδα. Μετά την υπογραφή της συνθήκης της Λωζάνης (Ιούνιος 1923) αποστρατεύτηκε, αλλά επανήλθε στο στράτευμα τον Οκτώβριο του 1923, μετά την έκρηξη του κινήματος των στρατιωτών Λεοναρδόπουλου και Γαργαλίδη, που εστρέφοντο κατά του επαναστατικού κινήματος του Πλαστήρα. Τον Νοέμβριο του 1923, με την αποφασιστική του συμβολή στην κατάπνιξη του κινήματος, έλαβε το βαθμό του υποστρατήγου και το προσωνύμιο «Κεραυνός» για την ταχεία καταστολή του.

Αμέσως μετά υπέβαλε την παραίτησή του και ξεκίνησε την πολιτική του καριέρα, με πρώτο σταθμό την εκλογή του ως βουλευτή Ροδόπης με τη «Δημοκρατική Ένωση» του Αλέξανδρου Παπαναστασίου στις εκλογές της 16ης Δεκεμβρίου 1923. Στις 12 Μαρτίου 1924 ανέλαβε το Υπουργείο Στρατιωτικών κι ένα χρόνο αργότερα το Υπουργείο Εσωτερικών στην κυβέρνηση Μιχαλακόπουλου.

Στις 21 Αυγούστου 1926 συνετέλεσε καθοριστικά στην ανατροπή της οπερετικής δικτατορίας του στρατηγού Θεόδωρου Πάγκαλου. Ο δικτάτορας, που παραθέριζε στις Σπέτσες, προσπάθησε να αντιδράσει με το Ναυτικό, αλλά ο

Κονδύλης είχε προσεταιρισθεί στρατιωτικούς φίλα προσκείμενους στον Πάγκαλο, που βρίσκονταν σε θέσεις - κλειδιά στον στρατό ξηράς. Τον Φεβρουάριο του 1926 ο Κονδύλης είχε επιχειρήσει να ανατρέψει τον Πάγκαλο, αλλά προδόθηκε και εκποτίστηκε στη Σαντορίνη. Απελευθερώθηκε δύο μήνες αργότερα, όταν υποστήριξε την υποψηφιότητα Πάγκαλου για την Προεδρία της Δημοκρατίας.

Στις 26 Αυγούστου 1926 ο Κονδύλης σχημάτισε κυβέρνηση και στις 9 Σεπτεμβρίου κατέστειλε με αιματηρό τρόπο κίνημα των «παγκαλικών» αξιωματικών Ναπολέοντα Ζέρβα και Βασιλείου Ντερτιλή, οι οποίοι τον είχαν βοηθήσει στην ανατροπή του δικτάτορα. Στις 7 Νοεμβρίου οδήγησε τη χώρα σε ανόθευτες εκλογές με απλή αναλογική. Ο Κονδύλης και η παράταξή του δεν πήραν μέρος στις εκλογές, κάτι που συνέβη στις εκλογές της 19ης Αυγούστου 1928, όταν το «Εθνικό Δημοκρατικό Κόμμα» έλαβε 9 έδρες και ο ίδιος εκλέχθηκε βουλευτής Καβάλας.

Στις εκλογές της 25ης Σεπτεμβρίου 1932 ο Κονδύλης μετονόμασε το κόμμα του σε Εθνικοριζοσπαστικό κι έλαβε 6 έδρες, συνεργαζόμενος με το Κόμμα των Φιλελευθέρων, εκλεγείς ο ίδιος βουλευτής Τρικάλων. Καθώς κανένα κόμμα δεν συγκέντρωσε αυτοδύναμη πλειοψηφία, ο Κονδύλης έκανε τη μεγάλη στροφή και συνεργάστηκε με το αντιβενιζελικό Λαϊκό Κόμμα, λαβών το Υπουργείο Στρατιωτικών από τον πρωθυπουργό Παναγή Τσαλδάρη. Στις εκλογές της 5ης Μαρτίου 1933 συνεργάστηκε και πάλι με τους Λαϊκούς, αυξάνοντας τις έδρες του κόμμα-

τός του σε 11. Στην κυβέρνηση Τσαλδάρη που σχηματίστηκε ανέλαβε και πάλι το Υπουργείο Στρατιωτικών.

Ο Κονδύλης υπήρξε ο κύριος συντελεστής της καταστολής του κινήματος της 1ης Μαρτίου 1935, που έγινε από βενιζελικούς αξιωματικούς, υπό τις ευλογίες του ευρισκομένου στη Γαλλία, Ελευθέρου Βενιζέλου. Κατά τη διάρκεια του κινήματος, ανακλήθηκε στο στράτευμα με τον βαθμό του αντιστρατήγου. Στις εκλογές της 9ης Ιουνίου 1935, το κόμμα κέρδισε 35 έδρες και λίγες μέρες αργότερα τάχθηκε υπέρ της επαναφοράς της βασιλείας, απογοητευμένος από την εντεκάχρονη προβληματική πορεία της Αβασίλευτης Δημοκρατίας στη χώρα.

Στις 10 Οκτωβρίου ο Κονδύλης σχημάτισε κυβέρνηση μετά την εξαναγκαστική παραίτηση Τσαλδάρη. Κατέλυσε το δημοκρατικό πολίτευμα και έθεσε τη χώρα σε κατάσταση πολιορκίας, κυβερνώντας δικτατορικά. Αυτοανακηρύχθηκε αντιβασιλιάς και στις 3 Νοεμβρίου διενήργησε δημοψήφισμα, στο οποίο το 97,8% των ψηφοφόρων τάχθηκε υπέρ της βασιλείας. Η βενιζελική παράταξη απείχε και τα ψηφοδέλτια του «ναι» βρέθηκαν περισσότερα από τους ψηφισάντες. Παραίτηθηκε στις 30 Νοεμβρίου, διαφωνώντας με τον Γεώργιο Β' στο θέμα της αμνήστευσης των κινηματιών του 1935.

Στις εκλογές της 26ης Ιανουαρίου 1936 ο Κονδύλης συνέπραξε με την αντιβενιζελική «Λαϊκή Ριζοσπαστική Ένωση» (Ι. Θεοτόκης, Ι. Ράλλης κ.ά) και εξέλεξε 15 βουλευτές. Λίγες μέρες αργότερα, την 1η Φεβρουαρίου, πέθανε από καρδιακή προσβολή.